

Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις

«Ἐντολή γάρ Κυρίου μὴ σιωπᾶν ἐν καιρῷ κινδυνευούσης Πίστεως. Λάλει γάρ, φησί, καὶ μὴ σιώπα... Διὰ τοῦτο καγὼ ὁ τάλας, δεδοικὸς τὸ Κριτήριον, λαλῶ».

(Ὁσ. Θεοδώρου Στουδίτου, ΡΓ 99, 1321)

■ Τὸ πολυκέφαλο θηρίο τοῦ Οἰκουμενισμοῦ «θριαμβεύει»

Ἀναφορὰ σὲ καινοφανεῖς ἀνεπέρειστες δηλώσεις τοῦ οἴκ. πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου* Ὅχι «ἐντάσεις», ἀλλὰ «αἰρέσεις»

Ἡ Οἰκουμενισμὸς «καλπάζει», προχωρεῖ ἀκάθεκτος καὶ ἰσοπεδώνει τὰ πάντα. Ἐχει ἀπλώσει παντοῦ τὰ θανατηφόρα πλοκάμια του καὶ ἀπειλεῖ θανάσιμα τὴν ἀγία Ὁρθοδοξία μας. Ὑψηλόβαθμοι ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες ἔχουν στρατευτεῖ ἀνοιχτὰ στὴν ὑλοποίηση τῶν δαιμονικῶν στόχων του. Συμπροσεύχονται μὲ τοὺς αἰρετικούς, ὡσὰν νὰ ἔχουν ἀπαρνηθεῖ τις κακοδοξίες τους, καὶ παρὰ τις ἀπαγορεύσεις τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Διαγράφουν μὲ μία μονοκονδυλιά τὴν ἐπὶ δύο χιλιάδες χρόνια Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, ἢ ὅποια ὀριοθετεῖ τὴν σώζουσα Ἀλήθεια ἀπὸ τὴν πλάνη. Ἐπαψαν νὰ θεωροῦν τὴν αἵρεση ὡς ὁδὸν ἀπωλείας καὶ διαδίδουν, ὅτι ἡ σωτηρία δὲν εἶναι μόνον ἀποκλειστικότητα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τῶν αἰρέσεων, ἀκόμη καὶ τῶν θρησκευτῶν τοῦ κόσμου! Ἐφθασαν στὸ σημεῖο νὰ ἀρνοῦνται ἀκόμη καὶ αὐτονόητα καὶ ἀναντίρρητα ἱστορικὰ γεγονότα προκειμένου νὰ ἀνοίξουν τὸ δρόμο πρὸς τὴν «Ἐνωση τῶν Ἐκκλησιῶν».

Τὸ πολυκέφαλο θηρίο αὐτῆς τῆς φοβερῆς αἰρέσεως φαίνεται πρὸς τὸ παρὸν νὰ θριαμβεύει, νὰ βρίσκεται στὸ ἀποκορύφωμα τῆς δόξης του, ἀφοῦ κατόρθωσε νὰ λάβει καὶ τὴν συνοδικὴ νομιμοποίησή του στὴν ἰδιόμορφη Σύνοδο τῆς

Κρήτης (2016). «*Τίς ὁμοίος τῷ θηρίῳ; τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ;*», (Αποκ. 13, 4), ἀφοῦ ἡ πλειονότητα τῶν Ἐπισκόπων σήμερα πανορθοδόξως τὸ ἔχει προσκυνήσει, ἄλλοι ἀπὸ φόβο καὶ δειλία καὶ ἄλλοι ἐκ πεποιθήσεως; **Τ**ὰ ναυάγια περὶ τὴν Πίστιν Κληρικῶν, Μοναχῶν καὶ λαϊκῶν δὲν ἔχουν τελειωμὸ καὶ συνεχῶς αὐξάνουν μὲ γεωμετρικὴ πρόοδο.

Ο θεοφώτιστος λόγος τοῦ Μεγάλου Βασιλείου φωτογραφίζει τὴν σημερινὴ ἐκκλησιαστικὴ κατάσταση: «*Ἀπέψυκται ἡ ἀγάπη, πορθεῖται ἡ τῶν Πατέρων διδασκαλία, ναυάγια περὶ τὴν Πίστιν πυκνά, σιγᾶ τῶν εὐσεβούντων τὰ στόματα...*»¹.

* * *

Πρόσφατα ἦρθαν στὸ φῶς τῆς δημοσιότητας νέες δηλώσεις τοῦ Οἴκ. Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, οἱ ὁποῖες μᾶς ἐξέπληξαν καὶ παράλληλα μᾶς ἐλύπησαν βαθύτατα, διότι θέτουν ἐν ἀμφιβόλῳ μεγάλα ἱστορικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα οὐδεὶς ἐκκλησιαστικὸς ἱστορικὸς διενόηθη ποτὲ νὰ ἀμφισβητήσῃ.

Σύμφωνα μὲ δημοσίευμα στὸ διαδίκτυο, ὁ Πατριάρχης «*κατὰ τὴ διάρκεια συνάντησης στὴν Κωνσταντινούπολη μὲ τὸν Ἑλληνοκαθολικὸ Μελχίτη Πατριάρχη Γρηγόριο Γ' [12/3/2025], ...μίλησε γιὰ τὴ θεωρία ὅτι δὲν ὑπῆρχε πραγματικὸ σχίσμα μεταξὺ Ρώμης καὶ Κωνσταντινούπολης τὸ 1054*». **Κ**ατὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ «*μᾶλλον, ὑπῆρχαν ἐντάσεις ποὺ ἐνισχύθηκαν μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου... Ὡστόσο αὐτὲς οἱ ἐντάσεις δὲν εἶναι ἀνυπέρβλητες*»².

Ο Πατριάρχης, μὲ τίς ὡς ἄνω δηλώσεις τοῦ ἔρχεται κατ' ἀρχὴν σὲ ἀντίφαση μὲ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του, διότι αὐτὲς ἀναιροῦν παλαιότερες δηλώσεις τοῦ γιὰ τὸ ἴδιο θέμα.

Πιὸ συγκεκριμένα, κατὰ τὴν «*θρονικὴ ἐορτὴ*» τοῦ Φαναρίου στίς 30 Νοεμβρίου 2015, στὴν προσφώνησή του πρὸς τὸν ἐπικεφαλῆς τῆς παπικῆς ἀντιπροσωπείας καρδινάλιο κ. Kurt Koch, εἶπε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς:

«*...Ἐκ τῶν διαλόγων τούτων, ὁ διάλογος τῆς ἀγάπης ἤρξατο διὰ μιᾶς ἐξόχως συμβολικῆς πράξεως ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν, τῆς ἐν ἔτει 1965 ἄρσεως τῶν ἐκατέρωθεν ἀναθεμάτων, διὰ τῶν ὁποίων, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, αἱ Ἐκκλησίαι Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως ἀπεσχίσθησαν ἀλλήλων κατὰ τὸ Σχίσμα τοῦ 1054 μ.Χ., τὴν ἀπαρχὴν ταύτην τῶν θλιβερῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα ἐπηκολούθησαν εἰς τὰς σχέσεις τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἐπὶ χίλια περίπου ἔτη*»³.

Τὴν ὑπαρξὴ πραγματικοῦ Σχίσματος μεταξὺ Ανατολῆς καὶ Δύσεως δὲν ἀρνήθηκε οὔτε ὁ προκάτοχός του κυρὸς Ἀθηναγόρας, ὁ ὁποῖος σὲ δήλωσή του τὸν Αὐγουστο τοῦ 1971 εἶπε: «**Τὸ '65 ἐσηκώσαμεν τὸ σχίσμα, εἰς τὴν Ρώμην καὶ ἐδῶ, μὲ ἀντιπροσώπους μας ἐκεῖ καὶ ἀντιπροσώπους ἐκεῖθεν ἐδῶ...**»⁴.

Πέραν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ὁ Πατριάρχης πιστεύει ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξε Σχίσμα μεταξὺ Ὁρθοδοξίας καὶ Παπισμοῦ, τότε γιατί ἄραγε δὲν προχωρεῖ στὸ κοινὸ Ποτήριο μὲ τὸν Πάπα; **Γιατί** δὲν προχωρεῖ σὲ ἀποκατάσταση τῆς πλήρους ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας μὲ τὸν Παπισμό, ἐπισημῶς καὶ δημοσίως;

Εἶναι ἐπίσης ἐμφανῆς ἡ προσπάθειά του νὰ παρουσιάσει τὰ αἰτία τοῦ Σχίσματος σὲ ἄλλους λόγους, μὴ δογματικούς, σὲ «**ἐντάσεις**», διενέξεις καὶ συγκρούσεις μεταξὺ μεμονωμένων προσώπων.

Ὅπως θὰ φανεῖ μὲ ὅσα θὰ παραθέσουμε παρακάτω μὲ ἄκρα συντομία, τὰ κύρια αἰτία τοῦ σχίσματος τοῦ 1054 δὲν ἦταν ἐξωτερικοὶ, ἢ προσωπικοὶ παράγοντες, ὅπως ἰσχυρίζονται σήμερα πολλοὶ οἰκουμενιστές, ἀλλὰ **σαφεῖς, δογματικοῦ χαρακτῆρος κακοδοξίες ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν παπικῶν. Ἦταν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ παπικὸ πρωτεῖο καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ Filioque.**

Ἄς πάρουμε ὅμως τὰ πράγματα μὲ τὴν σειρά.

* * *

Πρώτη καὶ βασικὴ αἰτία τοῦ σχίσματος ὑπῆρξε, σύμφωνα μὲ μαρτυρίες πλείστων ὄσων κορυφαίων ἱστορικῶν καὶ θεολόγων, τὸ **παπικὸ πρωτεῖο**, ἡ ἀπαίτηση δηλαδὴ τοῦ Πάπα νὰ ἔχει τὴν ἀπόλυτη καὶ πλήρη ἐκκλησιαστικὴ ἐξουσία ἐφ' ὅλης τῆς παγκοσμίου Ἐκκλησίας.

Ὁ ἐν λόγῳ **παποκαϊσαρισμὸς** τῆς Ρώμης, ὁ ὁποῖος σὺν τῷ χρόνῳ κατέστη δόγμα πίστεως, ἀποτελεῖ σήμερα τὸν θεμέλιον λίθον τῆς ρωμαιοκαθολικῆς ἐκκλησιολογίας.

Ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ρώμης, ὡς διάδοχος τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, θεωρήθηκε ὡς ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ὁ ἀντιπρόσωπος καὶ τοποτηρητὴς τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς (Vicarius Christi), ἰστάμενος ὑπεράνω ὅλων τῶν Ἐπισκόπων καὶ Προκαθημένων καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, δικάζων τοὺς πάντας καὶ αὐτὸς ὑπ' οὐδενὸς δικαζόμενος.

Αὐτὴ ἡ τραγικὴ διαστροφή τῆς ρωμαιοκαθολικῆς ἐκκλησιολογίας **ἐξ αἰτίας τῆς μεταβολῆς**

Πάπας Λέων Θ'.
(1049-1054)

τοῦ ἀπλοῦ πρωτείου τιμῆς τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης σὲ πρωτεῖο ἐξουσίας, φάνηκε ξεκάθαρα στὸ πρόσωπο τοῦ Πάπα Λέοντος τοῦ Θ΄ στὰ γεγονότα τοῦ 1054, ποὺ ὠδήγησαν στὸ ὀριστικὸ Σχίσμα Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως.

Ἀπὸ τὰ γεγονότα αὐτά, χάριν συντομίας, μνημονεύουμε τὴν ἐπιστολὴν ποὺ ἔστειλε ὁ Πάπας πρὸς τὸν τότε Οἰκ. Πατριάρχη Μιχαὴλ Κηρουλάριο, στὴν ὁποία, οὔτε λίγο οὔτε πολὺ, ἐκάλεσε τὸν Πατριάρχη νὰ ἀποδεχθεῖ τὸν παπικὸ μῦθο περὶ τοῦ πρωτείου τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, νὰ υἱοθετήσῃ τὸ πλαστὸ κείμενο τῆς Ψευδοκωνσταντινείου Δωρεᾶς καὶ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν Πάπα Ρώμης ὡς τὸν ἀνώτατο ἀυθέντη ὅλης τῆς οἰκουμένης⁵.

Μνημονεύουμε ἐπίσης τὸν λίβελλο, τὸν ὁποῖο κατέθεσε πάνω στὴν Ἁγία Τράπεζα τοῦ Ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας (15/7/1054), ὁ καρδινάλιος Οὐμβέρτος ἐν ὥρᾳ Θείας Λειτουργίας, παρόντος τοῦ Πατριάρχου, μὲ τὸν ὁποῖο ἀναθεματίζετο ὁ Πατριάρχης καὶ ὅλοι οἱ Ὁρθόδοξοι, οἱ ὁποῖοι ἐχαρακτηρίζοντο ὡς Σιμωνιακοί, Ἀρειανοὶ κ.λπ. Μὲ τὸν λίβελλο αὐτὸ ὁ Πατριάρχης ἐκάλετο νὰ δεχθεῖ ἄνευ ὄρων τὸ παπικὸ πρωτεῖο, τὸ Filioque καὶ τὶς ἄλλες λατινικὲς καινοτομίες.

• **Ὁ ἅγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως**, στὴν περισπούδαστη μελέτη του περὶ τῶν αἰτίων τοῦ Σχίσματος, ἀναφερόμενος στὸ μέγα χάσμα μεταξὺ τῆς Δυτικῆς καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησιολογίας, γράφει:

«**Οἱ Πάπαι ἀπέβησαν ρωμαῖοι αὐτοκράτορες, ἡ δὲ ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία, ἡ αὐτοκράτειρα Ἐκκλησία, ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης ἐπίσκοπος τῶν ἐπισκόπων ὅλου τοῦ κόσμου... Τίς ἀντιστήσεται πρὸς αὐτούς; Τίς δύναται νὰ ἀτενίσῃ πρὸς τὸ ὕψος τὸ παπικόν; Τίς νὰ ἀντοφθαλμίσει πρὸς τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτῶν; Ἡ Δύσις ἅπασα ἤδη προσπεσοῦσα προσεκύνησεν αὐτόν, ἀλλ' ἡ Ἀνατολὴ δὲν ὑποτάσσεται...»⁶.**

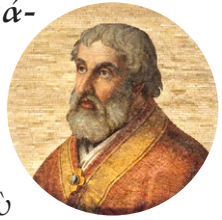
• **Ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς τῆς Δογματικῆς τοῦ πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἰωάννης Καρμίρης**, ἀναφερόμενος στὰ αἷτια τοῦ Σχίσματος, γράφει:

«**Ἡ βαθυτέρα αἰτία τοῦ θλιβεροῦ ἐκείνου γεγονότος ὑπῆρξεν ὁ Παπισμὸς καὶ ὡς σύστημα καθ' ὅλου καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τῆς ἀποπείρας του πρὸς ἐπέκτασιν καὶ κυριαρχίαν καὶ ἐπὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς καὶ ἐπιβολὴν ἐπ' αὐτῆς τοῦ παπικοῦ**

πρωτείου εξουσίας και τῶν λατινικῶν δογμάτων και παραδόσεων»⁷.

* * *

Ἡ ἄλλη βασική αἰτία τοῦ σχίσματος ὑπῆρξε ἡ ἀντιβιβλική και ἀντικανονική προσθήκη τοῦ *Filioque*, στο Ἑμβόλιον τῆς Πίστewος, πού συντάχθηκε ἀπό τὴν Α΄ και Β΄ Οἰκουμένηκη Σύνοδο.

Πάπας Σέργιος Δ΄.
(1009-1012)

Ἡ προσθήκη αὐτὴ ἐγινε γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τὸν Πάπα Ρώμης Σέργιο τὸν Δ΄ τὸ 1009 και ἔκτοτε ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένει μέχρι σήμερα παρὰ τὴν ρητὴ παραγγελία τῶν Οἰκουμένηκων Συνόδων και τῶν Θεοφόρων Πατέρων νὰ παραμείνει ἄθικτο και ἀναλλοίωτο τὸ Ἑμβόλιον τῆς Πίστewος.

• **Ἡ Γ΄ Οἰκουμένηκη Σύνοδος, διὰ τοῦ Ζ΄ Ἱεροῦ Κανόνος τῆς,** ἀπαγορεύει ρητὰ κάθε ἀλλοίωση τοῦ Ἑμβόλιου τῆς Πίστewος, τὸ ὁποῖο ἔκλεισε και ἐσφραγίσθη διὰ παντὸς ἀπὸ τὶς δύο πρώτες Οἰκουμένηκες Συνόδους :

«Τούτων ἀναγνωσθέντων ὥρισεν ἡ ἁγία Σύνοδος ἑτέραν Πίστιν μηδενὶ ἐξείναι προσφέρειν, ἢ γουν συγγράφειν, ἢ συντιθέναι παρὰ τὴν ὀρισθεῖσαν παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων τῶν ἐν τῇ Νικαίων συναχθέντων πόλει σὺν τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι».

• **Ἐπίσης,** ἡ ἐπὶ μεγάλου Φωτίου Η΄ Οἰκουμένηκη Σύνοδος, τὸ 879, κατὰ παρόμοιο τρόπο ἀπαγορεύει κάθε ἀλλοίωση τοῦ Ἑμβόλιου τῆς Πίστewος: **«Οὐδὲν ἀφαιροῦντες, οὐδὲν προστιθέντες...».**

Σημειωτέον ὅτι τὰ Πρακτικά και τῶν δύο παραπάνω Οἰκουμένηκων Συνόδων ὑπέγραψαν οἱ ἀντιπρόσωποι, (λεγάτοι), τοῦ Πάπα.

• **Ὅπως** παρατηρεῖ ὁ ἀείμνηστος ἀρχ. Σ. Μπιλάλης, **«ἀντὶ**

Γ΄ Οἰκουμένηκη Σύνοδος.

νὰ ἀποκηρύξη ὁ (τότε) Πάπας Λέων ὁ Θ΄ τὸ “βλάσφημον δόγμα” τοῦ Filioque, τὸ ἐχρησιμοποίησεν ὡς σημαίαν, διὰ νὰ καταπολεμήσῃ και ἀφορίσῃ, διὰ τῶν ἀπεσταλμένων του ὡς αἰρετικὴν τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, τὴν μὴ δεχομένην τὸ Filioque... Τὸ 1014 τὸ Filioque προστίθεται εἰς τὸ Ἑμβόλιον Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῇ Ρώμῃ, τῇ πιέσει τοῦ αὐτοκράτορος Γερμα-

νίας Ερρίκου, καί, μετὰ τεσσα-ράκοντα μόλις ἔτη, τῷ 1054, οἱ παραχαράκται τοῦ Συμβόλου, τοῦ ἐπικυρωθέντος ὑπὸ πασῶν τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, κατηγοροῦν ὡς αἰρετικούς τοὺς Ὁρθοδόξους, διότι ἀπέκοψαν δῆθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ Συμβόλου τὸ αἰρετικὸν νεόπλασμα τοῦ *Filioque*»⁸.

• Ὁ ἀείμνηστος καθηγητῆς τῆς Δογματικῆς Ἰωάννης Καρμίρης χαρακτηρίζει τὸ *Filioque* οὐσιώδη δογματικὴ καινοτομία καὶ κυρίαν αἰτίαν τοῦ σχίσματος.

Γράφει: «Ὅτε τοῦτο προσετέθη ἀντικανονικῶς καὶ ἐν τῷ ἱερῷ Συμβόλῳ τῆς Πίστεως... ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολή ἐξηγέρθη μέχρι τοῦ βαθμοῦ ὥστε τὸ *Filioque* ἀπέβη τὸ μοιραῖον σχισματοποιόν (μετὰ τοῦ παπικοῦ πρωτείου καὶ ἄλλων αἰτίων), κατὰ τε τὴν ἔναρξιν τοῦ σχίσματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης κατὰ τὸν Θ΄ αἰῶνα καὶ κατὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν αὐτοῦ κατὰ τὸν ΙΑ΄ αἰῶνα, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέβη τὸ μέγα συντηρητικὸν καὶ διαιωνιστικὸν τοῦ σχίσματος στοιχεῖον...»⁹.

* * *

Πέραν αὐτῶν, ἐάν, ὅπως ἰσχυρίζεται ὁ Πατριάρχης, οὐδέποτε ὑπῆρξε πραγματικὸ Σχίσμα, ἀλλὰ ἀπλῶς «ἐντάσεις», τότε πῶς ἐξηγεῖται ἡ ἐπὶ 10 αἰῶνες, καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς δευτέρας χιλιετίας καταδίκη τοῦ Παπισμοῦ ὡς αἰρέσεως ἀπὸ πλειάδα Ὁρθοδόξων Οἰκουμενικῶν καὶ Ἐνδημουσῶν Συνόδων;

Ὁ ἀείμνηστος ἀγωνιστῆς καὶ ὁμολογητῆς *Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως* κυρὸς *Ἀμβρόσιος*, σὲ σχετικὴ του ἐργασία, μνημονεύει ἓνα κατάλογο Ἱερῶν Συνόδων, πού καταδίκασαν τὸν Παπισμὸ καὶ τὶς πλάνες του.

Ἐγγραψε: «...**Εἶναι** λοιπὸν “κατεγνωσμένοι” παρὰ Συνόδων, ἢ Πατέρων αἱ αἰρετικαὶ διδασκαλίαι τῆς Δύσεως; Ἄς ἴδωμεν:

• **Ἡ** μεγάλη Σύνοδος τοῦ 879 ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἡ ὑπὸ πολλῶν θεωρουμένη ὡς Ὁγδὴ Οἰκουμενική, δεχθεῖσα τὸ Σύμβολον ἄνευ τῆς προσθήκης τοῦ *Φιλιόκβε*, ἔδογματίσει: **“Πάντες οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω πιστεύομεν. Τοὺς ἐτέρως πα-**

Ἡ Ἁγία Ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος
ἐν Κωνσταντινουπόλει

ρὰ ταῦτα φρονουῦντας, ἢ ἕτερον ὄρον ἀντὶ τούτου προβαλέσθαι τολμώντας, τῷ ἀναθέματι καθυποβάλλομεν. **Εἴ** τις παρὰ τοῦτο τὸ ἱερὸν Σύμβολον τολμήσειεν ἕτερον ἀναγράψασθαι ἢ προσθεῖναι ἢ ἀφελεῖν καὶ ὄρον ὀνομάσαι ἀποθρασυνθείη, κατὰκριτος καὶ πάσης χριστιανικῆς ὁμολογίας ἀπόβλητος...”. **Ἰ**δού, λοιπόν, βαρυτάτη, ἐπισημοτάτη, πανηγυρικωτάτη καὶ σχεδὸν Οἰκουμενικοῦ χαρακτήρος καταδίκη τοῦ αἰρετικοῦ καὶ βλασφήμου Φιλιόκβε! **Ὅ**τε ὁ Πάπας Ρώμης Σέργιος ὁ Δ΄ ἐχρησιμοποίησε τὸ Σύμβολον μετὰ τῆς προσθήκης τοῦ Φιλιόκβε (1009), ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Σέργιος, μετ’ ἀπόφασιν Συνόδου, διέγραψε τὸ ὄνομα τοῦ μνημονευθέντος Ρώμης Σεργίου ἐκ τῶν διπτύχων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἔκτοτε δὲ μέχρι σήμερον οὐδὲν παπικὸν ὄνομα ἐτέθη ἐν αὐτοῖς (Βασ. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ἔκδ. α΄, σελ. 344). **Τ**ὰ ὀνόματα τῶν Προκαθημένων Ἐκκλησιῶν δὲν διαγράφονται βεβαίως διὰ “τοπικὰ ἔθιμα”, ἀλλὰ δι’ αἰρέσεις!

- **Τ**ὰς Λατινικὰς κακοδοξίας κατεδίκασε καὶ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος τοῦ 1054, ὅποτε ἐγένετο καὶ τὸ ὀριστικὸν Σχίσμα, ἀποκαλέσασα εἰδικῶς τὸ “Φιλιόκβε”, ὄχι “τοπικὸν ἔθιμον”, ἀλλὰ “βλάσφημον δόγμα” (αὐτόθι, σελ. 344).

- **Τ**ὰς Λατινικὰς κακοδοξίας κατεδίκασαν καὶ αἱ μὲ τὸν Ησυχασμὸν ἀσχοληθεῖσαι Σύνοδοι τοῦ 1341, τοῦ 1347 καὶ τοῦ 1351.

- **Σ**ύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ 1440, Σύνοδος ἐν Ρωσίᾳ κατὰ τὸ 1441, Σύνοδος ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὸ 1443, Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ 1450, Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ 1484, κατεδίκασαν καὶ ἀπεκήρυξαν τὴν ψευδοσύνοδον τῆς Φλωρεντίας, ἡ ὁποία εἶχε δεχθῆ τὴν “ἔνωσιν” ἐπὶ ψευδοῦς καὶ ἀσυστάτου βάσεως, ἥτοι μὴ θεωρήσασα ὡς αἰρέσεις τὰς καινοτομίας τῆς Δύσεως.

- **Σ**ύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ 1722 καταδικάζει “τῆς Λατινικῆς κακοδοξίας καὶ κακοφροσύνης τὰ δόγματα” καὶ ἀποφαίνεται, ὅτι οἱ Λατίνοι δι’ αὐτῶν “ἕξαπατῶσι τοὺς ἀπλουστέρους, εὐγάνοντές τους ἀπὸ τὰ εὐσεβῆ Δόγματα τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ σύροντες τοὺς ἀθλίως εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἀπωλείας” (αὐτόθι, τομ. Β΄, σελ. 823-824).

- **Σ**ύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ 1727 ἀποκηρύσσει τὰς ἑτεροδιδασκαλίας τῶν Λατίνων, παλαιὰς τε καὶ νέας καὶ χαρακτηρίζει ταύτας “λῆρον μακρὸν καὶ Κολακείας ψυχο-

βλαβoυς εφευρέματα και ήπατημένης διανοίας γεννήματα” (αυτόθι, σελ. 867).

• Σύνοδος εν Κωνσταντινουπόλει κατά τo 1838 καταδικάζει δριμύτατα τας έτεροδιδασκαλίας του Παπισμου, ως “βλασφημίας κατά της Εύαγγελικής αληθείας”, ως “έωσφορικήν πλάνην”, ως “άπομάκρυνσιν από του Θεου και της αμώμου και άδoλου Πίστεως του Ιησου Χριστου” κ.λ.π. (αυτόθι, σελ. 896, 902).

• Σύνοδος εν Κωνσταντινουπόλει κατά τo 1848 καταδικάζει τον Παπισμόν ως αίρεσιν! “Τούτων των πλατυνθεισών, κρίμασιν οίς οίδε Κύριος, επί μέγα μέρος της Οίκουμένης αίρέσεων, ήν ποτε o Αρειανισμός, έστί δέ την σήμεραν και o Παπισμός”, ον χαρακτηρίζει ως ανατρέποντα πάσας τας Οικουμενικάς Συνόδους διά των πλανών του! (Αυτόθι, σελ. 906).

• Σύνοδος εν Κωνσταντινουπόλει κατά τo 1895 καταδικάζει τας έτεροδιδασκαλίας του Παπισμου, ως “φρονήματα ύπερφιάλου άλαζονείας”, ως “καινοτομίας άθέσμους και άντιευαγγελικάς”, ως “ουσιώδεις περι την Πίστιν διαφοράς άναγομένας εις τὰ θεοπαράδοτα της Πίστεως Δόγματα”, ως “άντιευαγγελικάς και παναθέσμους”, ως “σπουδαίας και ουσιώδεις περι την Πίστιν διαφοράς”, “της νοθεύσεως των συγγραμμάτων των Εκκλησιαστικών Πατέρων και της παρερμηνείας της τε Αγίας Γραφής και των Όρων των Αγίων Συνόδων”, και έπάγεται: “Διo και δικαίως άπεκηρύχθη και άποκηρύσσεται, έφ’ όσον άν έμμένη εν τη πλάνη αυτού”¹⁰ (αυτόθι, σελ. 933, 935, 936, 938, 942).

* * *

Άπό τους άγιους Πατέρας, οί όποιοι σαφέστατα καταδικάζουν τον Παπισμό ως αίρεση, μνημονεύουμε τον άγιο Γρηγόριο, Αρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης, τον Παλαμάν, και τον άγιο Μάρκο τον Εύγενικό, τον μέγα πρόμαχο της Όρθοδοξίας και άντίπαλο του Παπισμου, αυτόν o όποιος συνέτριψε κατά κράτος τις παπικές κακοδοξίες και σήκωσε όλο τo βάρος της ύπερασπίσεως των Όρθοδόξων δογμάτων κατά την διάρκεια των έργασιών της ψευδοσυνόδου Φερράρας-Φλωρεντίας.

• Σέ Έπιστολή του, την όποία απηύθυνε προς τους «άπανταχού της γής» Χριστιανούς, έγραψε: «Έφ’ όσον οί Παπικοί έξακολουθούν να σφάλουν περι την θεολογίαν του Αγίου Πνεύματος (δηλαδή την κακοδοξία του filioque), εις o βλασφημίσαι κινδύνων o χαλεπώτατος, αίρετικοί εισίν άρα και έμεις οί Όρθόδοξοι ως αίρετικούς αυτούς άπεκόψαμεν»¹¹.

● **Ὁ** Επίσκοπος τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου, *Ροδοστόλου κ. Χρυσόστομος* σὲ πρόσφατη ἐκδοτικὴ τοῦ ἐργασία τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Σίλβεστρου Συρόπουλου (Χρονογράφου καὶ Μ. Ἐκκλησιάρχου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας), γράφει τὰ ἐξῆς γιὰ τὴν μεγάλη προσωπικότητα τοῦ ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ: «...**διαδηλῶ τὴν πεποιθήσιν μου ὅτι ὁ Ἐφέσου ἅγιος Μᾶρκος Εὐγενικός, καὶ μόνος αὐτός, ὁ ἀφ' ἑνὸς μὲν, σθεναρῶς καὶ πεπαρρησιασμένως εἰς ἐπήκοον καὶ κατ' ἐνώπιον πάντων τὸν Λόγον τῆς Ἀληθείας ὀρθοτομήσας, τὰ δέοντα καὶ εἰκότα δηλοῦν διακηρύξας καὶ οὕτω ἀσινῆ, ἀβλαβῆ καὶ ὀλολαμπῆ διασώσας τὴν τιμὴν καὶ τὴν τελειότητα τῆς Πίστεως τῆς Μόνης καὶ μόνως Ὀρθοδοξούσης Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἀφ' ἑτέρου δέ, καὶ πάλιν μόνος αὐτός, τὴν ἀγερωχίαν τοῦ πάπα καταρρακώσας, ὅπως ματαίαν, πρὸς δέ, κουφοδεστάτην καὶ “συναγωγὴν πονηρευομένων”, (Ψαλμ. 21, 17), τὴν ΦερραροΦλωρεντινὴν Σύναξιν καταδείξας, ἐπ' οὐδενὶ θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποφύγη τὴν ἐκδικητικὴν μανίαν τοῦ Εὐγενίου...**»¹².

* * *

Παραθέτουμε, τέλος, πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς θέσεώς μας περὶ ἀποφυγῆς τοῦ κοινοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Ἁγίου Πάσχα μετὰ τῶν ἑτεροδόξων Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ Ἀγγλικανῶν, τοῦ ὁποίου τὴν προετοιμασίαν ἔσπευσε νὰ διακηρύξη ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, τὸ κείμενον τοῦ διακεκριμένου Κανονολόγου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, μακαριστοῦ Ἀρχιμ. Επιφανίου Θεοδωροπούλου, τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἐξῆς:

«**Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἂν εὐρεθῆ ἐνώπιον προτάσεως περὶ κοινοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα ἢ οἰασδήποτε ἄλλης ἑορτῆς μετὰ τῶν ἑτεροδόξων, ὀφείλει νὰ ἀρνηθῆ καὶ συζήτησιν κἂν περὶ τοῦ θέματος. Τοιαύτη συζήτησις πρέπει νὰ ἀποκλεισθῆ παντὶ σθένει καὶ πάσῃ θυσίᾳ, διότι ἀποτελεῖ ἀνατροπὴν ἐκ τῶν θεμελίων τῆς Ὀρθοδόξου Δογματικῆς καὶ ἰδίᾳ τῆς Ἐκκλησιολογίας. Ἡ πιστεύομεν ὅτι εἴμεθα ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία ἢ δὲν πιστεύομεν. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία πεποιθυῖα ὅτι αὕτη καὶ μόνη εἶνε τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ στῦλος καὶ τὸ ἐδραίωμα τῆς Ἀληθείας, τὸ Ταμεῖον τῆς Χάριτος, τὸ Ἔργαστήριον τῆς Σωτηρίας, ἐνδιαφέρεται μὲν ζωηρότατα περὶ τῆς εἰς αὐτὴν ἐπιστροφῆς τῶν πεπλανημένων, ἀδιαφορεῖ ὅμως τελείως περὶ τῶν ἐσωτερικῶν αὐτῶν ζητημάτων, ἐν ὧσφ οὗτοι μένουσιν ἐν τῇ πλάνῃ. Ἡ Ἀὐτοὶ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἠθέλησε νὰ θεσπίσῃ κοινὸν ἑορτασμόν,**

ἀλλὰ διὰ τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας, οὐχὶ διὰ τοὺς ἐκτὸς αὐτῆς εὕρισκομένους. Δὲν συνεζήτησεν οὔτε μετὰ τῶν Γνωστικῶν, οὔτε μετὰ τῶν Μαρκιωνιτῶν, οὔτε μετὰ τῶν Μανιχαίων, οὔτε μετὰ τῶν Μοντανιστῶν, οὔτε μετὰ τῶν Δονατιστῶν, ἵνα εὕρη βάσιν συνεννοήσεως περὶ κοινῶν ἑορτασμῶν. Καὶ ὅτε βραδύτερον ἀπεκόπησαν ἐκ τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας οἱ Ἀρειανοί, οἱ Νεστοριανοί, οἱ Μονοφυσῖται οἱ Εἰκονομάχοι κ.λπ. κ.λπ., ἡ Ἐκκλησία οὐδέποτε διενοήθη νὰ προέλθῃ εἰς συνεννοήσεις μετ' αὐτῶν πρὸς θέσπισιν κοινοῦ ἑορτασμοῦ εἴτε τοῦ Πάσχα εἴτε οἰασδήποτε ἄλλης ἑορτῆς. Ἡ Ἐκκλησία ρυθμίζει τὰ ζητήματα Αὐτῆς, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὸ συμφέρον τῶν μελῶν Αὐτῆς καὶ οὐχὶ τὰς ἐπιθυμίας τῶν ἐκτὸς Αὐτῆς εὕρισκομένων. Ἄν οἱ ἑορτασμοὶ τῶν αἰρετικῶν συμπίπτουν μετὰ τῶν τοιούτων τῆς Ἐκκλησίας, ἅς συμπίπτουν. Ἄν δὲν συμπίπτουν, ἅς μὴ συμπίπτουν. Ἡ Ἐκκλησία δὲν συσκέπτεται ἐπὶ ἴσοις ὅροις μετὰ τῶν αἰρετικῶν. Διαλέγεται βεβαίως μετ' αὐτῶν, ἀλλ' ἵνα δείξῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ὁδὸν τῆς ἐπιστροφῆς. Τὸ νὰ συγκροτῶνται “Οἰκουμενικὰ Συμπόσια” ἢ ἄλλου τύπου Συνέδρια μετὰ τῶν Ὁρθοδόξων καὶ τῆς πανσπερμίας τῶν αἰρετικῶν καὶ ἐν αὐτοῖς νὰ συσκεπτῶμεθα περὶ καθορισμοῦ κοινῶν ἑορτασμῶν, ἐμμενόντων ὁμῶς καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ (Ὁρθοδόξων καὶ αἰρετικῶν) ἐν τοῖς οἰκείοις Δογματικοῖς χώροις, τοῦτο ἄγνωστον καὶ ἀδιανόητον ὄν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας, ὄζον δὲ ἀπαισίου θρησκευτικοῦ συγκρητισμοῦ καὶ τεῖνον εἰς τὴν καθιέρωσιν τῆς ἀρμονικῆς καὶ ἀδιαταράκτου συνυπάρξεως ἀληθείας καὶ πλάνης, φωτὸς καὶ σκότους, μόνον ὡς “σημεῖον τῶν καιρῶν” δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ¹³.

* * *

Κλείνοντας, εὐχόμεσθε ἀπὸ καρδίας νὰ ἀναδείξει ὁ Θεός, στοὺς ἐσχάτους καὶ ἀποκαλυπτικούς αὐτοὺς καιροὺς ποὺ ζοῦμε, νέους ἀγίους Μάρκους Εὐγενικούς καὶ προμάχους τῆς Ὁρθοδοξίας, Ἐπισκόπους μιμητὲς τῶν ἀγίων Πατέρων, ἀνταξίους τοῦ πνευματικοῦ ἀναστήματος τοῦ ἀγίου Μάρκου, ποιμένες μὲ ἡρωϊκὸ, ἀνδρείο καὶ θυσιαστικὸ φρόνημα, ποὺ θὰ ἀγωνιστοῦν μὲ ὅλες τους τὶς δυνάμεις ἀπέναντι στὴν σύγχρονη φοβερὴ αἴρεση τοῦ Οἰκουμενισμοῦ πρὸς δόξαν τῆς ἀγίας Ὁρθοδοξίας μας. Ἀμήν.

□

(*) Βλ. <https://orthodoxostypos.gr/> • Τοῦ Ἀρχιμ. Παύλου Δημητράκο-

πούλου, ὑπευθύνου τοῦ Γρ. Αἰρέσεων καὶ Παραθρησκευτῶν, Ἐν Κυθήροις τῆ 2α Ἀπριλίου 2025. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

1. Μεγ. Βασιλείου, Ἐπιστολὴ 164, P.G. 32, 636D-637A.

2. Βλ. <https://spzh.eu/gr/news/85480-Patriarkh-Varfolomey-v-1054-godu-ne-bylo-raskola-Rima-i-Konstantinopolya>

3. Βλ. δημοσίευμα τοῦ Γραφείου αἰρέσεων καὶ παραθρησκευτῶν τῆς Ἱ. Μ. Πειραιῶς μὲ τίτλο: «Σχόλιο στὴν ἀναφορὰ τοῦ Οἴκ. Πατρ. κ. Βαρθολομαίου πρὸς αἰρετικούς παπικούς γιὰ τὴν ἄρση τῶν ἀναθεμάτων».

4. «Ὁρθόδοξος Τύπος», φ. 176, 15 Δεκεμβρίου 1972, σελ. 4.

5. Βλ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, «Τὸ πρωτεῖο τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης», Ἀθῆναι 1930, σελ. 192.

6. Νεκταρίου Πενταπόλεως, «Μελέτη ἱστορικὴ περὶ τῶν αἰτίων τοῦ Σχίσματος», τόμ. Α΄, Ἀθῆναι 1911, σελ. 199-200.

7. Ἰω. Καρμίση «Δύο βυζαντινοὶ Ἱεράρχαι καὶ τὸ σχίσμα τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας», Ἀθῆναι 1950, σελ. 48.

8. Ἀρχ. Σ. Μπιλάλη, Ἡ αἵρεσις τοῦ Filioque, Ἐκδ. «Ὁρθ. Τύπου» τόμ. Α΄, Ἀθῆναι 1972, σελ. 82.

9. Ἰω. Καρμίση, «Σύνοψις τῆς Δογματικῆς διδασκαλίας τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας», Ἀθῆναι 1960, σελ. 21, ὑποσημ. 1.

10. Βλ. <https://www.impantokratoros.gr/BD7FE22A.el.aspx>

11. Μ. Ἐφέσου, Ἐπιστολὴ τοῖς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς(...) Χριστιανοῖς, CFDS, Ser. Α΄, Τομ. Χ, fascII, σελ. 144 (29-33).

12. Βλ. Σιλβέστρου Συροπούλου, Μ. Ἐκκλησιάρχου καὶ Δικαιοφύλακος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, «Ἡ Ἱστορία τῆς Συνόδου Φερράρας-Φλωρεντίας», Εἰσαγωγὴ Ἀδαμαντίου Διαμαντοπούλου, καθηγητοῦ τῆς ἐν Σμύρνη Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, Ἐκδότης ὁ Ροδοστόλου Χρυσόστομος, Ἐπίσκοπος τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Ἅγιον Ὅρος 2021, σελ. 19.

13. Βλ. <https://www.hristospanagia.gr/>